

מאכילים הם את נשיהם ועבדיהם "פצוע דכא".

בתרומה. (7)

פצוע דכא וכרות שפכה — אסורים לבוא בקהל ה'

אבר הזכרות של אדם מורכב מ"גיד", שבראשו "עטרה", ומכיס של ביצים.

כהן שהוא פצוע דכא, וכן כהן שהוא כרות שפכה [מפרש לה ואזיל], שהם אסורים לבוא בקהל:

העטרה היא שורת הבשר העבה והגבוהה, המתרוממת בראש הגיד.

הן עצמן, וכן עבדיהן — יאכלו בתרומה.

אם נחתך חלק מן הגיד, באופן המונע מהאדם את היכולת להוליד, נקרא האיש הזה "כרות שפכה" [לפי שהגיד הוא המקום ממנו נשפכים מי רגליו של אדם].

ואולם נשיהן — לא יאכלו בתרומה. כיון שנפסלו הנשים על ידם, בכיאתם, שהרי נבעלו למי שפסול להן. (8)

ואם נחתכו או נפצעו הביצים, נקרא האיש

ואם לא ידעה, שלא בא הבעל הכהן על

מחמת פחד, כי ראה אחרים שמתו מחמת מילה, או צער, או שמת לו אח אחד מחמת מילה [ראה בראשונים כאן משמו, ובתוספות חגיגה ד ב וזכחים כב ב].

ואולם מה שכתב רש"י כאן "מחוסרי תקנה הם", אין כוונתו לסברת הגמרא דלעיל "פומייהו כאיב להו", שהרי למסקנת הגמרא אין צורך לזה, כי אפילו זר שאינו אוכל כלל הרי הוא מאכיל.

והטעם שהוצרכו הראשונים לפרש את משנתנו במי שאינו מומר לערלות, אלא שמחמת סיבה לא מל, ראה בקרן אורה.

8. רש"י כתב בטעם פסולם "דשוויהו חללה בכיאתן, שהרי נבעלה לפסול לה".

7. לעיל בתחלת פרק אלמנה, סברה הגמרא לומר, שכלל הוא בתרומה: כל האוכל בעצמו תרומה הרי הוא מאכיל אחרים בתרומה, וכל שאינו אוכל בעצמו אינו מאכיל.

ותמה הרשב"א על דבריו, שהרי אין חללה אלא מפסולי כהונה?! [וכמבואר גם בסוגיא לעיל סח בשאר פסולי קהל, שהביאה הגמרא מקראות אחרים לפוסלה מן התרומה ולא משום חללה].

אך הקשתה הגמרא ממשנתנו, שהערל והטמאים מאכילים בתרומה, אף שהם אינם אוכלים, ודחתה הגמרא: התם, פומייהו כאיב להו [וביאר שם רש"י: מחוסרי תקנתא הם, אבל עומדים הם ליתקן ולאכול]. ואולם, דחתה הגמרא יסוד זה, והוכיחה מזרע של בת ישראל מכהן, שהוא מאכיל את אמו כשהוא עצמו זר, ואפילו אם הוא פסול.

אלא טעם פסולם הוא, משום "ובת כהן כי תהיה לאיש זר היא בתרומת הקדשים לא תאכל", וכמבואר לעיל סח א וב, שמפסוק זה אנו לומדים, לכל האסורים בכיאה שאינם מפסולי כהונה ושאינם מחייבי כריתות — שהם פוסלים את נשותיהם בכיאתם, מן התרומה.

ובערוך לנר כתב לקמן עב א, שעיקר חידוש משנתנו הוא, שלא נאמר רק מי שאוכל בתרומה מאכיל, ומי שאינו אוכל אינו מאכיל, ראה שם ובהערות.

וראה עוד ברש"י לעיל נו א, שכתב גבי נבעלת לפצוע דכא, שהיא נפסלת משום חללה. וראה לשון רש"י במשנה לעיל סט א "ואם אינן ראויין לבוא בישראל, הרי אלו פוסלין", שכתב "הרי נתחללה בכיאת פסול לה".